

عنوان مقاله:

تحقق پذیری تأویل اعتقادات و تفکرات اسلامی در معماری مسجد و مدرسه آقا بزرگ کاشان

محل انتشار:

دوفصلنامه اندیشه معماری، دوره 2، شماره 3 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

علی اکبر حیدری - عضو هیئت علمی دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه یاسوج

یعقوب پیوسته گر - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

فرزاد حیدری - پژوهشگر دکتری معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج

خلاصه مقاله:

مسجد و مدرسه آقا بزرگ از باشکوه‌ترین بناهای اسلامی شهر کاشان است که با معماری زیبایی گودال باغچه و گنبد عظیم آجری، ایوان با دو گلدسته، از جالب‌ترین ابنیه تاریخی کاشان محسوب می‌شود. این بنا مجموعه نفیسی از عناصر معماری و تزئیناتی، و ترکیبی از این حجم ها و اندامهای متناسب به هم تنیده است؛ که تاکنون کمتر به بعد معنوی معماری آن توجه شده است و بیشتر به توصیف بعد کالبدی این بنا پرداخته شده است. در این راستا این نوشتار سعی نموده است به بعد معنوی این مسجد و مدرسه پرداخته و رابطه بین بعد کالبدی و معنوی این بنا را بررسی نموده و در این راستا فرضیه تأویل پذیر بودن معماری این بنا به اعتقادات و تفکرات اسلامی که عامل درک بهتر این بنا توسط مخاطب مسلمان و برقراری ارتباط معنوی با کالبد بنا می‌شود را به اثبات رساند و در راستای اثبات این فرضیه ابتدا مفهوم تأویل، رویکرد تأویلی، چگونگی ادراک فضا و از جمله چگونگی ادراک معماری اسلامی که یک معماری معنوی و رمزگونه است را بر اساس مطالعات انجام شده تاکنون بیان نموده و آنگاه با ذکر دلایل معتبر برگرفته از کتاب قرآن، احادیث و اعتقادات مشترک مسلمانان و روش استدلال منطقی به اثبات فرضیه بیان شده می‌پردازد. روش جمع آوری اطلاعات در این نوشتار روش کتابخانه ای و مشاهده میدانی بوده است و از ابزارهایی مانند تصاویر گرافیکی و نمودارها برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شده است. این نوشتار در آخر به این نتیجه رسیده است که در رویکرد تأویلی، داور بر اساس تفکرات و اصول ذهنی خود متن را تأویل می‌کند و ممکن است به دلیل تفاوت عقاید، تفکرات و ذهنیات افراد، داوری آنها متفاوت باشد. اما در خصوص داوری این بنا (مسجد و مدرسه آقا بزرگ کاشان) و بناهای امثال آن چون مخاطبان اصلی آنها مسلمانان هستند و دارای تفکرات اسلامی مشترکی می‌باشند که همگی در راستای شناخت و بندگی خداست؛ همه داوری ها هر چه که باشد در راستای اصل توحید است. و اصل توحید است که کثرت اعتقادات را در بین مسلمانان به وحدت تبدیل نموده و با تأویل عناصر معماری مسجد به این اعتقادات، ادراک این بنا برای مخاطب مسلمان سهل می‌گردد و مخاطب علاوه بر ارتباط فیزیکی با کالبد بنا، با آن ارتباط معنوی و عاطفی نیز برقرار می‌نماید. و به عبارت دیگر معماری این بنا می‌تواند تسهیل کننده ادراکات معنوی و تجربیات عرفانی نیز باشد.

کلمات کلیدی:

تأویل، رویکرد تأویلی، ادراک فضا، ادراک معماری اسلامی، مسجد و مدرسه آقا بزرگ کاشان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1164500>

